

[Početna Stranica](#) > ... > [Sudski Postupci](#) > [Uredba o Digitalizaciji – Obavijesti Država Članica](#) > ItalySadržaj omogućio
Italija

Uredba o digitalizaciji – obavijesti država članica

Italija

Ova stranica sadržava informacije o obavijestima koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2023/2844.

1. Nacionalni IT portali za komunikaciju sa sudovima ili drugim tijelima

Italija je uspostavila i pustila u rad portal koji korisnicima i stručnjacima omogućuje pristup telematskim pravosudnim uslugama, poznat kao portal za telematske usluge ([Portale dei Servizi Telematici – PST](#)). Portal sadržava poveznice na druge resurse za interakciju u građanskim i kaznenim stvarima, uključujući „internetski sud” ([Tribunale Online](#)), koji omogućuje pojedincima koji osobno sudjeluju u izvanparničnom postupku da podnesu postupovne akte i dokumente elektroničkim putem, bez potrebe za naknadnim podnošenjem u papirnatom obliku.

Portal se sastoji od javnog područja i ograničenog područja kojem se može pristupiti putem autentifikacije. Trenutačno je moguća autentifikacija pametnom karticom [nacionalnom karticom za usluge ([Carta Nazionale dei Servizi – CNS](#)) ili elektroničkom osobnom iskaznicom ([Carta di Identità Elettronica – CIE](#)) ili višenamjenskom pravosudnom karticom (model AT)] ili putem SPID-a – javnog sustava digitalnog identiteta ([Sistema Pubblico di Identità Digitale](#)).

2. Nacionalno pravo o videokonferenciji u građanskim i trgovačkim stvarima

Primjenjivi pravni okvir

Nakon hitnih mjera donesenih radi upravljanja izvanrednom situacijom uzrokovanom pandemijom korištenje audiovizualnih veza na daljinu za održavanje rasprava u građanskim predmetima na daljinu postala je trajna značajka (Zakonodavna uredba br. 149 od 10. listopada 2022.). Videokonferencija je stoga predviđena i uređena člankom 127.a Zakona o građanskom postupku (rasprava putem audiovizualne veze), koji glasi: *Sud može odrediti da se rasprave, uključujući javne rasprave, održavaju na daljinu putem audiovizualnih veza ako su samo odvjetnici, stranke, državni odvjetnik i pomoćni članovi suda dužni prisustvovati raspravi. O mjeri iz prvog stavka stranke se obavješćuju najmanje 15 dana prije rasprave. Svaka stranka u postupku može u roku od pet dana od obavijesti o raspravi na daljinu zatražiti da se rasprava održi uživo. Uzimajući u obzir koliko je korisno i važno da stranke prisustvuju radnjama koje treba poduzeti na raspravi, sud odgovara na zahtjev u roku od pet dana rješenjem protiv kojeg se ne može podnijeti žalba te može odlučiti da se rasprava održi u prisutnosti stranaka koje su to zatražile i putem audiovizualne veze za druge stranke. Međutim, i potonje stranke mogu odlučiti da prisustvuju raspravi uživo. Ako postoje posebni razlozi hitnosti koje sud navodi u mjeri, rokovi iz drugog stavka mogu se skratiti.* Stoga se u talijanskom građanskom postupku rasprava može održati putem audiovizualnih veza na daljinu, odnosno putem videokonferencije, ako samo odvjetnici, stranke, državno odvjetništvo i pomoćni članovi suda moraju biti prisutni, tj. kada ne treba saslušati svjedoke, s obzirom na to da se svjedoci uvijek moraju saslušati osobno. Iz toga proizlazi da pred talijanskim sudovima nije dopušteno koristiti videokonferenciju za saslušanje svjedoka. Talijansko nacionalno pravo trenutačno ne sadržava izričite odredbe o videokonferenciji

u prekograničnim postupcima, odnosno ne postoji izričita odredba kojom se jednoj od stranaka ili njihovim zastupnicima ne dopušta ili zabranjuje sudjelovanje na raspravi na daljinu ako se nalaze u drugoj državi članici. Naime, načini održavanja rasprave na daljinu utvrđeni su u članku 196.k Pravilnika o provedbi Građanskog zakonika, kojim se propisuje sljedeće: „Rasprava iz članka 127.a Zakonika održava se tako da se poštuje načelo kontradiktornosti i osigura učinkovito sudjelovanje stranaka i, ako rasprava nije javna, njegova povjerljivost. *Primjenjuje se članak 84. U zapisniku s rasprave bilježe se izjave o identitetu sudionika rasprave, koji moraju osigurati da nijedna neovlaštena osoba nije povezana na daljinu niti je prisutna na mjestima s kojima su sudionici rasprave povezani. Sudionici rasprave drže svoju kameru uključenom tijekom cijele rasprave. Ne smiju snimati raspravu. Mjesto s kojeg se sudac uključuje na raspravu smatra se sudnicom za sve namjere i svrhe te se smatra da se rasprava održava na sudu na kojem je postupak u tijeku.* Glavni direktor za informacijske i automatizirane sustave Ministarstva pravosuđa donosi mjere za utvrđivanje i reguliranje udaljenih audiovizualnih veza za održavanje rasprave i sredstava kojima se osigurava da je rasprava na kojoj se raspravlja o predmetu javna.”

To primarno zakonodavstvo popraćeno je detaljnim provedbenim pravilima koja se sastoje od administrativnih mjera koje donosi glavni direktor za automatizirane informacijske sustave Ministarstva pravosuđa.

Glavne značajke pravnog okvira koji je na snazi u Italiji u tom području sažete su u nastavku.

1. Tko i kada

Sud može naložiti da se rasprava održi putem videokonferencije ako su samo odvjetnici, stranke, državni odvjetnik i pomoćni članovi suda dužni prisustvovati raspravi.

2. Prigovor

Sve stranke (pod uvjetom da nisu odsutne) mogu zatražiti da se rasprava održi uživo. Nakon odvagivanja korisnosti i važnosti osobnog sudjelovanja stranaka na raspravi s obzirom na obveze koje treba ispuniti na raspravi, sud može odlukom protiv koje se ne može podnijeti žalba naložiti da se rasprava održi na fizičkoj lokaciji ili u hibridnom obliku.

3. Kontradiktorni postupak putem komunikacije u stvarnom vremenu

Rasprava putem videokonferencije održava se tako da se poštuje načelo kontradiktornosti i osigura učinkovito sudjelovanje stranaka i, ako rasprava nije javna, njegova povjerljivost.

4. Jamstva

Zapisnik s rasprave sadrži potvrdu sudionika o njihovu identitetu i jamstvo da ne postoje veze s neovlaštenim osobama i da takve osobe nisu prisutne na mjestima s kojima su sudionici povezani. Sudionici moraju držati svoju kameru uključenom tijekom cijele rasprave i ne smiju snimati raspravu.

5. Dematerijalizacija rasprava

Mjesto iz kojeg se sud uključuje na raspravu smatra se sudnicom za sve namjere i svrhe, a rasprava se smatra održanom u pravosudnom uredu u kojem je postupak u tijeku.

6. Naknade

Državi se ne plaćaju nikakve naknade za sudjelovanje u raspravama putem videokonferencije.

Opće informacije

Prethodno opisano zakonodavstvo o videokonferenciji primjenjuje se i na prekogranične rasprave, osim ako je to isključeno propisima EU-a ili međunarodnim konvencijama.

Videokonferencija se može koristiti u građanskim, obiteljskim i trgovačkim postupcima, u slučajevima i u granicama utvrđenima u relevantnom zakonodavstvu.

Kako bi se zajamčilo pravo na djelotvoran i jednak pristup sudu, poštovanje kontradiktornosti postupka, ravnopravnost stranaka u postupku, mogućnost podnošenja dokaza i argumentiranja predmeta te pravičnost

postupka u građanskom postupku, izričito je predviđeno da se rasprava putem videokonferencije mora voditi tako da se poštuje kontradiktornost postupka i osigura učinkovito sudjelovanje stranaka i, ako rasprava nije javna, njezina povjerljivost. Zapisnik s rasprave sadrži potvrdu sudionika o njihovoj identitetu i jamstvo da ne postoje veze s neovlaštenim osobama i da takve osobe nisu prisutne na mjestima s kojima su sudionici povezani.

Sudionici moraju držati svoju kameru uključenom tijekom cijele rasprave i ne smiju snimati raspravu.

Rasprava se može održati sa svim strankama koje su putem videokonferencije povezane na daljinu, uključujući suca. Ako je rasprava javna, tajnik suda objavit će poveznicu koju generira aplikacija Teams u posebnom odjeljku institucijskog mrežnog mjesta pravosudnog ureda, u kojem su prikazane poveznice za sudjelovanje na javnim raspravama na daljinu.

Uz objavljenju poveznicu navodi se opći broj postupka kako bi se trećim stranama omogućilo da je točno identificiraju. Tajnik suda uklanja poveznicu s mrežnog mjesta suda na kraju javne rasprave. Za povezivanje s raspravom upotrebljava se šifrirani kanal s asimetričnim kriptografskim algoritmima.

Tehnička pitanja i interoperabilnost

U Italiji sudovi i ustanove za zadržavanje imaju videokonferencijsku opremu.

Konkretno, sljedeći alati/platforme upotrebljavaju se za održavanje rasprava putem videokonferencije.

- Prilagodba Avaya Equinoxa, sa šifriranim komunikacijskim kanalom, uspostavljena na namjenskoj telematskoj mreži u okviru jedinstvene pravosudne mreže (Rete di Giustizia Unitaria), s kontrolnom prostorijom za nadzor operacija i posebnim sustavom upravljanja i kontrole na infrastrukturi sudske uprave, koja je dostupna u velikom broju kaznenih sudnica.
- Microsoft Teams, bez administratora/kontrolnog centra, s hibridnim sustavom za upravljanje i kontrolu u oblaku u kolokacijskim podatkovnim centrima koji se nalaze na području Europske unije (Republika Irska i Kraljevina Nizozemska) i kojim upravlja Glavna uprava za automatizirane informacijske sustave Ministarstva pravosuđa, koja je jedini nositelj ključeva za pristup dnevniku sastanaka, za sudnice koje još nisu opremljene sustavom Avaya Equinox.

Osigurana je kompatibilnost između tih sustava i softvera za povezivanje koji upotrebljavaju sudionici videokonferencije. Konkretno, uređaji Windows 10 izvorno su kompatibilni s Microsoft Teamsom, a

Webcam Max Hub i Innex Cube najčešće su korišteni uređaji na talijanskim virtualnim/hibridnim raspravama (90 % svih sudnica). Sve kaznene sudnice opremljene su certificiranim i kompatibilnim uređajima, a sustav za višestruke videokonferencije Avaya Equinox prilagođen je kako bi bio kompatibilan.

Kako bi se svi sudionici rasprave, a posebno sudac, mogli vizualno prepoznati te vidjeti i govornika koji postavlja pitanja ili daje izjave i reakcije slušatelja tijekom videokonferencije, na kaznenim raspravama sve internetske kamere moraju istodobno prikazivati suce i sve stranke prisutne u sudnici ili povezane na daljinu kako bi to iskustvo bilo što je moguće sličnije raspravi uživo.

Talijansko Ministarstvo pravosuđa planira osigurati sličnu uslugu na raspravama u građanskim stvarima.

Za sudionike koji ne govore tečno talijanski jezik u talijanskom pravu predviđeno je dvosmjerno usmeno prevođenje, a za dodatnu potporu dostupni su i alati za automatsko prevođenje uživo i transkripciju.

Kako bi se poboljšala pristupačnost, u ustanovama za zadržavanje neke su prostorije opremljene pomoćnim slušnim uređajima za osobe smanjene pokretljivosti ili osobe s oštećenjem sluha. Osim toga, Microsoft Teams i Windows 10 imaju izvorne „Alate za pristupačnost“.

3. Nacionalno pravo o videokonferenciji u kaznenim stvarima

1. Tko i kada

Upotreba videokonferencije predviđena je u sljedećim slučajevima:

- ako osobe pritvorene ili zadržane na mjestu koje nije u nadležnosti suda ili osobe na koje se primjenjuju

mjere predostrožnosti pristanu na to

- kad sud mora organizirati saslušanje svjedoka, vještaka i pojedinaca, podložno dogovoru stranaka
- po službenoj dužnosti radi saslušanja tajnih agenata, doušnika i okrivljenika za predmetna kaznena djela ili povezana kaznena djela.

2. Gdje – sudjelovanje na daljinu

Za raspravu ili radnju nadležan je sud. Međutim, jedna ili više osoba mogu sudjelovati na daljinu, putem audiovizualne veze, iz drugog pravosudnog ureda ili iz ureda pravosudne policije koji je odredilo pravosudno tijelo ili s druge lokacije, ako to odobri pravosudno tijelo.

Zatvorenici i pritvorenici, osobe u istražnom zatvoru ili osobe zadržane nakon uhićenja ili pritvora moraju se spojiti iz ustanove u kojoj se nalaze. Odvjetnici se spajaju iz svojih ureda ili s drugog odgovarajućeg mjesta.

3. Kontradiktorni postupak putem komunikacije u stvarnom vremenu

Audiovizualna veza mora biti takva da štiti kontradiktornost postupka i učinkovito sudjelovanje stranaka na raspravi te osigurava da svi sudionici s različitih lokacija mogu istodobno i učinkovito vidjeti i čuti jedni druge. Javne rasprave moraju se na odgovarajući način javno objaviti.

4. Jamstva

Uvijek se izrađuje audiovizualna snimka radnje ili rasprave. U svakom je slučaju Uvijek zajamčeno pravo odvjetnika ili njihovih zamjenika da budu prisutni na lokaciji svoje stranke.

Uvijek je zajamčeno pravo odvjetnika ili njihovih zamjenika da se međusobno i povjerljivo savjetuju s klijentom odgovarajućim tehničkim sredstvima.

Kao opće pravilo, pomoćni član osoblja suca ili državnog odvjetnika prisutan je na mjestu s kojeg su osobe koje obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi povezane na daljinu kako bi se potvrdio njihov identitet i sastavio zapisnik s rasprave.

Ministarstvo pravosuđa osigurava da se telematske veze sa sudovima odvijaju putem odgovarajućih komunikacijskih mreža ili kanala kako bi se osigurala cjelovitost i sigurnost prijenosa podataka.

5. Naknade

Državi se ne plaćaju nikakve naknade ni pristojbe za sudjelovanje u raspravama putem videokonferencije.

6. Opće informacije

Prethodno opisano zakonodavstvo o videokonferenciji primjenjuje se i na prekogranične rasprave, osim ako je to isključeno propisima EU-a ili međunarodnim konvencijama.

Videokonferencija je dopuštena u kaznenim postupcima, u slučajevima i u granicama utvrđenima relevantnim zakonodavstvom.

Izričit je zahtjev da audiovizualna veza bude takva da štiti kontradiktornost postupka i učinkovito sudjelovanje stranaka na raspravi te osigurava da svi sudionici s različitih lokacija mogu istodobno i učinkovito vidjeti i čuti jedni druge. Javne rasprave moraju se na odgovarajući način javno objaviti.

Sudionici moraju držati svoju kameru uključenom tijekom cijele rasprave i ne smiju snimati raspravu.

Zakonom se jamči pravo stranke na pomoć odvjetnika prije i tijekom rasprave kao i povjerljivost komunikacije između odvjetnika i klijenta.

Na raspravama koje se održavaju putem Microsoft Teamsa povjerljivost se osigurava u sobama za stanku. Na raspravama koje se održavaju putem sustava za videokonferencije s više lokacija Avaya Equinox poseban kanal osigurava sustav VoIP.

Za molbu za međunarodnu pravnu pomoć koristi se telefonija na linijama PSTN (javna komutirana telefonska

mreža) na broju koji je dostavilo strano tijelo.

Rasprave su otvorene za javnost, osim ako je to zabranjeno zakonom, jer se uvijek održavaju sa sućem koji je fizički prisutan u sudnici dostupnoj javnosti, a audiovizualni sustavi upotrebljavaju se isključivo za sudjelovanje na daljinu određenih stranaka u postupku.

Tehnička pitanja i interoperabilnost

U Italiji sudovi i ustanove za zadržavanje imaju opremu za videokonferenciju.

Konkretno, sljedeći alati/platforme upotrebljavaju se za održavanje rasprava putem videokonferencije.

- Prilagodba Avaya Equinoxa, sa šifriranim komunikacijskim kanalom, uspostavljena na namjenskoj telematskoj mreži u okviru jedinstvene pravosudne mreže (Rete di Giustizia Unitaria), s kontrolnom prostorijom za nadzor operacija i posebnim sustavom upravljanja i kontrole na infrastrukturi sudske uprave, koja je dostupna u velikom broju kaznenih sudnica.
- Microsoft Teams, bez administratora/kontrolnog centra, s hibridnim sustavom za upravljanje i kontrolu u oblaku u kolokacijskim podatkovnim centrima koji se nalaze na području Europske unije (Republika Irska i Kraljevina Nizozemska) i kojim upravlja Glavna uprava za automatizirane informacijske sustave Ministarstva pravosuđa, koja je jedini nositelj ključeva za pristup dnevniku sastanaka, za sudnice koje još nisu opremljene sustavom Avaya Equinox.

Osigurana je kompatibilnost između tih sustava i softvera za povezivanje koji upotrebljavaju sudionici videokonferencije. Konkretno, uređaji Windows 10 izvorno su kompatibilni s Microsoft Teamsom, a

Webcam Max Hub i Innex Cube najčešće su korišteni uređaji na talijanskim virtualnim/hibridnim raspravama (90 % svih sudnica). Sve kaznene sudnice opremljene su certificiranim i kompatibilnim uređajima, a sustav za višestruke videokonferencije Avaya Equinox prilagođen je kako bi bio kompatibilan.

Kako bi se svi sudionici rasprave, a posebno sudac, mogli vizualno prepoznati te vidjeti i govornika koji postavlja pitanja ili daje izjave i reakcije slušatelja tijekom videokonferencije, na kaznenim raspravama sve internetske kamere moraju istodobno prikazivati suće i sve stranke prisutne u sudnici ili povezane na daljinu kako bi to iskustvo bilo što je moguće sličnije raspravi uživo.

Za sudionike koji ne govore tećno talijanski jezik u talijanskom pravu predviđeno je dvosmjerno usmeno prevođenje, a za dodatnu potporu dostupni su i alati za automatsko prevođenje uživo i transkripciju.

Kako bi se poboljšala pristupaćnost, u ustanovama za zadržavanje neke su prostorije opremljene pomoćnim slušnim uređajima za osobe smanjene pokretljivosti ili osobe s oštećenjem sluha. Osim toga, Microsoft Teams i Windows 10 imaju izvorne „Alate za pristupaćnost“.

Saslušanje putem videokonferencije prvenstveno je uređeno, među ostalim i za osumnjićenike ili okrivljenike, ćlankom 24. Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima, kojim se predviđa da se ono provodi samo u istražne svrhe, tj. za uzimanje izjava osumnjićenika ili okrivljenika, a ne za samo sudjelovanje u postupku. Osim toga, potrebna je suglasnost osumnjićenika ili okrivljenika da bude saslušan putem videokonferencije. Odbijanje takve suglasnosti navedeno je u ćlanku 24. stavku 2. toćki (a) Direktive kao jedan od (neobveznih) razloga za odbijanje izvršenja EIN-a.

Kad je rijeć o odredbama nacionalnog prava, opća pravila utvrđena su u novoj glavi II.a Zakona o kaznenom postupku, koja je umetnuta na temelju ćlanka 8. stavka 1. Zakonodavne uredbe br. 150 od 10. listopada 2022., s ućinkom od 30. prosinca 2022., u skladu s ćlankom 99.a stavkom 1. Zakonodavne uredbe br. 150/2022, koji je dodan ćlankom 6. stavkom 1. Uredbe sa zakonskom snagom br. 162 od 31. listopada 2022., koja je s izmjenama pretvorena u zakon Zakonom br. 199 od 30. prosinca 2022.

Trenutaćno je, s obzirom na najnovije odredbe uvedene Zakonodavnom uredbom br. 31 od 19. ožujka 2024., to pitanje uređeno ćlancima 133.a i 133.b Zakona o kaznenom postupku, kojima je propisano sljedeće.

Ćlanak 133.a Opće odredbe

Osim ako je drukćije predviđeno, ako pravosudno tijelo odredi da se radnja provodi na daljinu ili da jedna ili više

stranaka sudjeluju na daljinu u izvršavanju radnje ili održavanju rasprave, primjenjuju se odredbe članka 133.b.

Članak 133.b Postupci i jamstva za sudjelovanje na daljinu

- 1. Ako pravosudno tijelo predvidi da se radnja provodi na daljinu ili da jedna ili više stranaka sudjeluju na daljinu u izvršavanju radnje ili na raspravi, ono izdaje obrazloženo rješenje. Ako rješenje nije doneseno na raspravi, ono se dostavlja strankama zajedno s mjerom kojom se određuje datum izvršenja radnje ili održavanja rasprave, najmanje tri dana prije tog datuma, osim u hitnim slučajevima, ne dovodeći u pitanje potrebu da se odvjetniku osigura ostvarivanje prava iz stavka 7. O rješenju se obavješćuju i predmetna tijela.*
- 2. U slučajevima iz stavka 1. uspostavlja se audiovizualna veza između sudnice ili pravosudnog ureda i mjesta u kojem se nalaze osobe koje obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi na daljinu. Mjesto u kojem se nalaze osobe koje obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi na daljinu smatra se sudnicom.*
- 3. Pod prijetnjom ništavosti, audiovizualna veza uspostavlja se tako da se štiti kontradiktornost postupka i učinkovito sudjelovanje stranaka na raspravi te osigurava da svi sudionici s različitih lokacija mogu istodobno i učinkovito vidjeti i čuti jedni druge. U slučaju javne rasprave osigurava se odgovarajući publicitet radnji koje se provode na daljinu. Uvijek se izrađuje audiovizualna snimka radnje ili rasprave.*
- 4. Ne dovodeći u pitanje stavke 5., 6. i 7., osobe koje obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi na daljinu spajaju se iz druge sudnice ili ureda pravosudne policije koje odredi pravosudno tijelo nakon što provjere je li dostupna odgovarajuća tehnička oprema i jesu li ispunjeni logistički zahtjevi za audiovizualnu vezu.*
- 5. Zatvorenici i pritvorenici, osobe u istražnom zatvoru ili uhićene osobe ili privremeno zadržane osobe, kad obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi na daljinu, spajaju se iz ustanove za zadržavanje u kojoj se nalaze.*
- 6. Nakon saslušanja stranaka pravosudno tijelo može dopustiti osobama koje obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi na daljinu da se spoje s mjesta koje nije navedeno u stavku 4.*
- 7. Odvjetnici se spajaju iz svojih ureda ili s drugog odgovarajućeg mjesta. U svakom je slučaju zajamčeno pravo odvjetnika ili njihovih zamjenika da budu prisutni na mjestu na kojem se nalazi njihova stranka. Također je uvijek zajamčeno pravo odvjetnika ili njihovih zamjenika da se savjetuju međusobno i sa svojom strankom odgovarajućim tehničkim sredstvima.*
- 8. U slučajevima iz stavaka 4. i 5. i, osim ako pravosudno tijelo ne odredi drukčije, u slučaju iz stavka 6., pomoćni član osoblja suda ili državnog odvjetnika, kojeg može biti član pomoćnog osoblja u službi suda iz stavka 4. ili službenik pravosudne policije, koji po mogućnosti pripada osoblju odjela pravosudne policije i koji trenutačno ne obavlja niti je prethodno obavljao istražne ili zaštitne poslove koji se odnose na okrivljenika ili u vezi s činjenicama koje se odnose na tu osobu, mora biti prisutan na mjestu u kojem se nalaze osobe koje obavljaju radnju ili sudjeluju na raspravi na daljinu te potvrđuje njihov identitet i sastavlja zapisnik o provedenim radnjama u skladu s člankom 136. Zapisnikom se ujedno potvrđuje usklađenost s odredbama prve rečenice stavka 3. te druge i treće rečenice stavka 7., mjere opreza poduzete kako bi se osigurala regularnost ispitivanja s obzirom na mjesto gdje se osoba nalazi te nepostojanje bilo kakvih prepreka ili ograničenja ostvarivanju prava i ovlasti te osobe.*

Dodatna pravila o sudjelovanju na daljinu utvrđena su u odredbama u nastavku.

U fazi prethodnog istražnog postupka člankom 360. stavkom 3.a Zakona o kaznenom postupku, uvedenom člankom 18. stavkom 1. točkom (a) Zakonodavne uredbe br. 150 od 10. listopada 2022., predviđa se da državni odvjetnik može ovlastiti osobu koja je predmet istrage, žrtvu kaznenog djela te sve odvjetnike i vještake koji to zatraže da na daljinu sudjeluju u imenovanju vještaka ili u tehničkim istragama koje se ne mogu ponoviti.

Na temelju članka 370. stavka 1.a Zakona o kaznenom postupku, uvedenog člankom 18. stavkom 1. točkom (d) podtočkom 1. Zakonodavne uredbe br. 150 od 10. listopada 2022., državni odvjetnik može odrediti da se ispitivanje osumnjičenika, čak i ako je delegirano pravosudnoj policiji, provodi na daljinu, uz suglasnost osumnjičenika i njegova odvjetnika.

Kad je riječ o aktivnostima pravosudne policije, osim prethodno navedenog slučaja, člankom 350. stavkom 4.a Zakona o kaznenom postupku, koji je uveden člankom 17. stavkom 1. točkom (b) Zakonodavne uredbe od 10. listopada 2022., predviđa se da se „istražno ispitivanje” osumnjičenika (*sommaries informazioni*) može provesti na daljinu. Osim toga, sudjelovanje okrivljenika na daljinu izričito je predviđeno u sljedećim slučajevima: preispitivanje naloga kojima se izriče prisilna mjera u skladu s člankom 309. stavkom 8.a Zakona o kaznenom postupku ispitivanje u postupku izručenja na temelju članka 703. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku ili, u slučaju uhićenja, na temelju članka 717. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku. Kad je riječ o fazi suđenja,

članak 496. stavak 2.a Zakona o kaznenom postupku, uveden člankom 30. stavkom 1. točkom (g) Zakonodavne uredbe br. 150 iz 2022., omogućuje ispitivanje svjedoka, vještaka, tehničkih savjetnika, okrivljenika u povezanim postupcima i privatnih stranaka na daljinu, na zahtjev suda, uz suglasnost stranaka i osim ako je posebnom zakonskom odredbom predviđeno drukčije.

U članak 422. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku, kako je izmijenjen člankom 23. stavkom 1. točkom (h) Zakonodavne uredbe br. 150 iz 2022., unesena je istovrijedna odredba za prikupljanje dodatnih dokaza od strane suca prethodne rasprave. Na temelju upućivanja na nju u članku 441. stavku 6. Zakona o kaznenom postupku, ta se odredba primjenjuje i na skraćena suđenja (*giudizio abbreviato*).

Sudjelovanje predmetne osobe na daljinu izričito je predviđeno i u sljedećim slučajevima: u postupcima nadzora, u skladu s člankom 678. stavkom 3.2 Zakona o kaznenom postupku u ovršnom postupku, člankom 666. stavkom 4. Zakona o kaznenom postupku.

Naposljetku, ako okrivljenik pritvoren u inozemstvu ne može biti prebačen u Italiju, sudjelovanje na daljinu uređeno je člankom 205.b Zakona o kaznenom postupku, koji je uveden člankom 16. Zakona br. 367 od 5. listopada 2001. i izmijenjen člankom 41. stavkom 1. točkom (hh) podtočkama 1. i 2. Zakonodavne uredbe br. 150 od 10. listopada 2022., s učinkom od 30. prosinca 2022., u skladu s člankom 6. Zakonodavne uredbe br. 162 od 31. listopada 2022.

Cjeloviti tekst članka naveden je u nastavku.

Članak 205.b Prisutnost okrivljenika pritvorenih u inozemstvu na suđenju na daljinu.

1. *Okrivljenici pritvoreni u inozemstvu, koji se ne mogu premjestiti u Italiju, sudjeluju na raspravi putem audiovizualne veze, ako je to predviđeno međunarodnim sporazumima i u skladu s pravilima koja su u njima sadržana. Za sva pitanja koja nisu izričito uređena međunarodnim sporazumima primjenjuje se članak 133.b Zakona.*
2. *Sudjelovanje putem audiovizualne veze nije moguće ako strana država ne osigura prisutnost odvjetnika ili zamjenika na mjestu na kojem se radnja obavlja ili ako odvjetnik ili zamjenik ne može privatno razgovarati sa svojom strankom.*
3. *Okrivljenici imaju pravo na prisutnost tumača ako ne govore jezik mjesta u kojem se radnja obavlja ili jezik na kojem mu se postavljaju pitanja.*
4. *Pritvaranje okrivljenika u inozemstvu ne smije dovesti do obustave ili odgode rasprave ako je sudjelovanje na raspravi putem audiovizualne veze moguće u slučajevima u kojima okrivljenik ne pristane ili odbije prisustvovati raspravi. Odredbe članka 420.b Zakona primjenjuju se mutatis mutandis.*

Svjedoci ili vještaci sudjeluju na raspravi putem audiovizualne veze u skladu s postupcima i uvjetima predviđenima međunarodnim sporazumima. Za sva pitanja koja nisu izričito uređena, članak 133.b Zakona primjenjuje se mutatis mutandis.

4. Pristojbe za postupke u građanskim i trgovačkim stvarima

U skladu s Uredbom, obveza obavješćivanja primjenjuje se samo na informacije koje se odnose na postupke iz priloga 1. i 2. Uredbi, točnije na postupke u kojima se može koristiti europska elektronička pristupna točka.

Međutim, opća su pravila ona utvrđena u člancima od 9. do 18.a Uredbe predsjednika Republike br. 115 od 30. svibnja 2002. (pročišćeni tekst Zakona o sudskim troškovima), kao i u Zakonodavnoj uredbi br. 116 od 27. svibnja 2005. o „provedbi Direktive 2003/8/EZ o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima” kojom se provodi drugi zakonodavni instrument.

U talijanskom je pravu Uredba predsjednika Republike br. 115/2002 (pročišćeni tekst Zakona o sudskim troškovima) temeljni zakonodavni izvor za sve pravne troškove koje pod različitim naslovima moraju snositi privatne stranke kako bi imale pristup pravosuđu u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima (uz iznimku slučajeva pravne pomoći, vidjeti članak 8. Zakona o sudskim troškovima).

U skladu s tim, navedena a uredba predsjednika Republike sadržava pravila i upute koje treba dati korisnicima, za potrebe Uredbe (EU) 2023/2844, o naknadama (troškovima) koje se naplaćuju stranci u sudskom postupku

(čak i ako su prekogranični) pred nacionalnim sudom.

Konkretno:

sudska pristojba za podnošenje zahtjeva (*contributo unificato*) – paušalni predujmovi koje privatne osobe uplaćuju na račun Državne riznice – troškovi dostave obavijesti – pristojbe za preslike i potvrde

(5) pristojba za registraciju za dokumente koji podliježu registraciji (Predsjednički dekret br. 131 od 26. travnja 1986.).

Sudska pristojba za podnošenje zahtjeva plaća se „za svaki stupanj građanskog postupka, uključujući stečajni i izvanparnični postupak, te upravnog i poreznog postupka, u iznosima utvrđenima u članku 13. i ne dovodeći u pitanje odredbe članka 10.” (članak 9. Zakona o sudskim troškovima). Pristojbu mora platiti stranka koja je pokrenula postupak, podnijela prijavu tražbine ili, u postupku izvlaštenja, podnijela zahtjev za ustupanje ili prodaju zaplijenjene imovine (članak 14. stavak 1. Zakona o sudskim troškovima). Vrijednost postupka, utvrđenu u skladu sa Zakonom o građanskom postupku, ne uzimajući u obzir kamate, stranka mora posebno navesti u tužbenom zahtjevu u prvotnoj prijavi tražbine (članak 14. stavak 2. Zakona o sudskim troškovima). Posebnu sudska pristojbu za podnošenje zahtjeva plaća stranka koja podnosi protuzahjev ili zahtjev protiv suokrivljenika, uvodi treću osobu u postupak ili dobrovoljno sudjeluje u postupku (članak 14. stavak 3. Zakona o sudskim troškovima). Početna sudska pristojba za podnošenje zahtjeva mora se dopuniti ako je zahtjev izmijenjen ili dopunjen drugim zahtjevom kako bi se povećala vrijednost predmeta (članak 14. stavak 3. Zakona o sudskim troškovima). Osim ako se primjenjuju posebna pravila koja se primjenjuju na određene postupke, iznosi sudske pristojbe utvrđeni su u članku 13. stavku 1. točkama od (a) do (g), ovisno o vrijednosti predmeta (tj. vrijednosti tužbenog zahtjeva, čak i ako nije utvrđena). Međutim, ti iznosi mogu biti viši ili niži za određene postupke, odnosno iznosi se povećavaju u slučaju žalbi („pristojba za podnošenje zahtjeva uvećava se za polovinu”), postupka pred Kasacijskim sudom („pristojba za podnošenje zahtjeva se udvostručuje”) ili postupaka koje vode specijalizirana vijeća iz Zakonodavne uredbe br. 168 od 27. lipnja 2003. („pristojba za podnošenje zahtjeva se udvostručuje”). Osim toga, za ovrhe na nekretninama sudska pristojba za podnošenje zahtjeva iznosi 278,00 EUR, a za ostale ovršne postupke pristojba za podnošenje zahtjeva smanjuje se za polovinu. Za ovrhe na pokretninama čija je vrijednost manja od 2500 EUR pristojba za podnošenje zahtjeva iznosi 43,00 EUR, a za postupak prigovora na izvršenje pristojba za podnošenje zahtjeva iznosi 168,00 EUR. Pristojba za podnošenje zahtjeva smanjuje se za polovinu za posebne postupke iz Knjige IV. glave I. Zakona o građanskom postupku, uključujući prigovore na platne naloge i prigovore protiv stečajnih presuda te za pojedinačne radne sporove u privatnom ili javnom sektoru (osim za potpuno izuzete sporove). Za stečajni postupak, koji obuhvaća postupak od presude o proglašenju stečaja do zaključenja, pristojba za podnošenje zahtjeva iznosi 851,00 EUR, a s druge strane, za prijavu tražbine u stečaju ne plaća se pristojba za podnošenje prijave.

Člankom 10. Zakona o sudskim troškovima predviđena su posebna izuzeća u nacionalnom pravu, odnosno postupci povodom prigovora i postupci privremene pravne zaštite, čak i u fazi izvršenja, u vezi s plaćanjem uzdržavanja djeteta i svi drugi postupci koji se odnose na djecu ne podliježu plaćanju pristojbe za podnošenje zahtjeva. Postupci u pitanjima zabrane, proglašenja nesposobnosti i imenovanja skrbnika (*amministratore di sostegno*) ne podliježu plaćanju pristojbe za podnošenje zahtjeva, kao ni postupci za proglašenje odsutnosti i presumirane smrti, izvanparnični postupci koji se odnose na djecu, osobe kojima je oduzet pristup i osobe lišene poslovne sposobnosti.

Paušalni predujmovi koje pojedinci uplaćuju na račun Državne riznice u građanskom postupku (članak 30. Zakona o sudskim troškovima) sastoje se od fiksne pristojbe (27,00 EUR) propisane člankom 30. Zakona o sudskim troškovima, koju plaća „stranka koja je pokrenula postupak, podnijela prijavu tražbine ili, u postupku izvlaštenja, podnijela zahtjev za ustupanje ili prodaju zaplijenjene imovine”.

Pristojbe za dostavu pismena na zahtjev stranaka (članak 32. i sljedećim člancima Zakona o sudskim troškovima) sastoje se od putnih troškova i naknada koje stranke plaćaju sudskim službenicima zaduženima za dostavu pismena. Iznos same pristojbe (*diritto unico*) utvrđen je u članku 34. Zakona o sudskim troškovima, dok je iznos naknade putnih troškova utvrđen u članku 35. Zakona o sudskim troškovima.

Do donošenja uredbe predviđene člankom 40. stavkom 1. Zakona o sudskim troškovima pristojbe za preslike i potvrde uređene su člankom 266. i sljedećim člancima Zakona o sudskim troškovima. Te se naknade naplaćuju za izdavanje preslika dokumenata u spisu predmeta ili za izdavanje potvrda koje se traže od tajništva suda. U skladu s člankom 40. Zakona o sudskim troškovima, iznos pristojbe za izdavanje papirnatih primjeraka mora biti

najmanje pedeset posto viši od pristojbe za izdavanje elektroničkog primjerka. U svakom slučaju za neovjereni primjerak ne plaća se nikakva pristojba ako je osoba ovlaštena pristupiti tom primjerku iz računalnog spisa predmeta. Iznosi pristojbi za izdavanje preslika dokumenata iz spisa predmeta koji nisu ovjereni kao vjerodostojni primjerci utvrđeni su u tablici u Prilogu 6. Zakonu o sudskim troškovima. Iznosi pristojbi za izdavanje ovjerenih preslika dokumenata utvrđeni su u tablici u Prilogu 7. Zakonu o sudskim troškovima. Iznosi pristojbi za izdavanje nepapirnatih preslika dokumenata utvrđen je u tablici u Prilogu 8. Zakonu o sudskim troškovima. Za izdavanje papirnatih preslika u roku od dva dana, ovjerenih ili neovjerenih, naknada se utrostručuje (članak 270. Zakona o sudskim troškovima). Pristojbe za preslike i potvrde prilagođavaju se svake tri godine, na temelju promjene, kako ju je izmjerio ISTAT, indeksa potrošačkih cijena za obitelji fizičkih i uredskih radnika tijekom prethodne tri godine, mjerom Ministarstva pravosuđa u dogovoru s Ministarstvom gospodarstva i financija (članak 274. Zakona o sudskim troškovima). Iznosi su trenutačno utvrđeni u Uredbi Ministarstva pravosuđa od 9. srpnja 2021. (objavljenoj u Službenom listu Talijanske Republike br. 184 od 3. kolovoza 2021.).

Pristojba za registraciju odnosi se na sudske isprave i mjere izričito navedene u članku 37. Predsjedničkog dekreta br. 131/1986 (Pročišćeni tekst Zakona o pristojbi za registraciju), odnosno na „radnje pravosudnog tijela u građanskim sporovima kojima se završava cijeli postupak ili njegov dio”, „odmah izvršive sudske naloge”, „naloge za izvršenje koji se odnose na arbitražne odluke i odluke kojima se proglašava izvršivost stranih presuda”. Za takve se mjere plaća pristojba čak i ako su u trenutku registracije bile osporavane ili ako ta mogućnost još postoji. Međutim, pristojba se može kompenzirati ili vratiti ako su mjere naknadno ukinute pravomoćnom presudom. Izvansudske nagodbe u kojima je državna uprava jedna od stranaka smatraju se jednakovrijednima pravomoćnoj presudi. Iznos pristojbe koji se naplaćuje za sudske isprave koje se upisuju u registar utvrđen je u članku 8. Tarifa priloženih pročišćenom tekstu Zakona o pristojbi za registraciju.

Prethodno navedena referentna pravila primjenjuju se na:

- prekogranične sporove obuhvaćene Uredbom (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju postupka za europski platni nalog, Uredbom (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti i one obuhvaćene Uredbom (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine
- postupke priznavanja, izvršenja ili nepriznavanja na temelju Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju, Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, Uredbe (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima, Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, Uredbe Vijeća (EU) 2016/1103 o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima bračnoimovinskih režima, Uredbe Vijeća (EU) 2016/1104 o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima imovinskih posljedica registriranih partnerstava, Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece
- postupke koji se odnose na izdavanje, ispravak i opoziv izvadaka iz Uredbe (EZ) br. 4/2009 (vidjeti prethodno navedeno), europske potvrde o nasljeđivanju i ovjera iz Uredbe (EU) br. 650/2012 (vidjeti prethodno navedeno), potvrde iz Uredbe (EU) br. 1215/2012 (vidjeti prethodno navedeno), potvrde iz Uredbe (EU) br. 606/2013 (vidjeti prethodno navedeno), ovjere iz Uredbe (EU) 2016/1103 (vidjeti prethodno navedeno) i Uredbe (EU) 2016/1104 (vidjeti prethodno navedeno), potvrde iz Uredbe (EU) 2019/1111 (vidjeti prethodno navedeno)
- tražbine koje su prijavili strani vjerovnici u postupku u slučaju nesolventnosti u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti
- komunikaciju fizičkih ili pravnih osoba ili njihovih zastupnika i središnjih tijela na temelju Uredbe (EZ) br. 4/2009 (vidjeti prethodno navedeno) i Uredbe (EU) 2019/1111 (vidjeti prethodno navedeno) ili nadležnih tijela na temelju poglavlja IV. Direktive Vijeća 2003/8/EZ o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima.

Kad je riječ o Uredbi (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima, članak 13. stavak 6.d Zakona o sudskim troškovima sadržava posebno pravilo kojim se navode iznosi pristojbe za podnošenje zahtjeva koju je potrebno platiti za različite prekogranične sporove obuhvaćene uredbom EU-a.

Konkretno, „za sporove iz Uredbe (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima primjenjuju se sljedeći iznosi:

1. iznosi utvrđeni u članku 13. stavku 1. točki (b) i stavku 1.a za postupke na temelju članka 21. i 37. Uredbe (EU) br. 655/2014
2. iznosi utvrđeni u članku 13. stavku 3. za postupke na temelju članka 8., 33. i 35. Uredbe (EU) br. 655/2014
3. iznosi utvrđeni u članku 13. stavku 1. za postupke iz članka 34. Uredbe (EU) br. 655/2014
4. iznosi utvrđeni u članku 13. stavku 1.d za postupke na temelju članka 14. Uredbe (EU) br. 655/2014.”

Time se ne dovodi u pitanje mogućnost da stranka koja nema dovoljno sredstava dobije pravnu pomoć, koja je predviđena i uređena dijelom III. Uredbe predsjednika Republike br. 115/2002, u skladu s člankom 24. stavkom 3. Ustava, kojim se propisuje da se „odgovarajućim mjerama osigurava da osobe s nedostatnim sredstvima imaju sredstva za djelovanje i obranu pred bilo kojim sudom”.

Konkretno, kako je navedeno, člankom 8. Zakona o sudskim troškovima predviđa se sljedeće: „1. Svaka stranka snosi troškove postupovnih radnji koje je poduzela i onih koje zahtijeva, kao i troškove za radnje potrebne za postupak ako je tako određeno zakonom ili odlukom suda. 2. Ako stranka ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, troškove odmah ili kasnije snosi Državna riznica, u skladu s odredbama dijela III. ovog pročišćenog zakona.”

Konkretno, člankom 74. pročišćenog teksta Zakona o sudskim troškovima predviđa se da se „pravna pomoć odobrava u građanskim, upravnim, računovodstvenim, poreznim i izvanparničnim postupcima za obranu građana bez dostatnih sredstava ako njihovi zahtjevi nisu očito neosnovani”. U skladu s člankom 75. Zakona o sudskim troškovima pristup pravnoj pomoći učinkovit je u svim stupnjevima i fazama postupka te za sve izvedene ili slučajne postupke, neovisno o tome jesu li povezani s postupkom. Pravila o pravnoj pomoći primjenjuju se *mutatis mutandis* i na fazu izvršenja, sudsko preispitivanje, postupak revizije i postupak treće strane, kao i na postupke koji se odnose na primjenu sigurnosnih ili preventivnih mjera te u postupcima pred nadzornim sudom (*tribunale di sorveglianza*), pod uvjetom da predmetna osoba mora ili može imati pomoć odvjetnika ili vještaka.

Pravna pomoć odobrava se građanima s nedostatnim sredstvima (članak 74. Zakona o sudskim troškovima). U građanskim postupcima pravo na pravnu pomoć za građane s nedostatnim sredstvima primjenjuje se i na strance koji zakonito borave na državnom području, osobe bez državljanstva i neprofitne subjekte ili udruženja koji se ne bave gospodarskom djelatnošću (članak 119. Zakona o sudskim troškovima). Tražitelji azila također imaju pravo na pravnu pomoć ako nemaju dovoljno sredstava, u skladu sa Ženevskom konvencijom od 28. srpnja 1951. Stranac kojem je dostavljen nalog za protjerivanje može dobiti pravnu pomoć na sudu (članak 142. Zakona o sudskim troškovima). Za stečajnu masu može se dobiti pravna pomoć ako nema dovoljno imovine za pokrivanje sudskih pristojbi. To je predviđeno člankom 144. Zakona o sudskim troškovima: „1. U postupcima u kojima je stečajna masa stranka, ako nadležni sudac izda rješenje kojim se potvrđuje nedostatak sredstava za pokrivanje troškova postupka, smatra se da stečajna masa ispunjava uvjete za pravnu pomoć u skladu s pravilima utvrđenima u ovom dijelu pročišćenog zakona i za potrebe tih pravila, osim pravila koja nisu u skladu s dodjelom pravne pomoći.”

U skladu s člankom 76. Zakona o sudskim troškovima „pravna pomoć može se odobriti svakoj osobi koja ima oporezivi dohodak u svrhu poreza na dohodak fizičkih osoba, kako je prikazano u posljednjoj prijavi, koji ne prelazi 12 838,01 EUR”. Člankom 77. Zakona o sudskim troškovima propisano je da se dohodovni pragovi za pristup pravnoj pomoći prilagođavaju svake dvije godine na temelju promjena indeksa potrošačkih cijena koje objavljuje ISTAT.

U skladu s člankom 76. stavkom 4.c Zakona o sudskim troškovima, „strani maloljetnici bez pratnje koji su uključeni u sudski postupak u bilo kojem svojstvu imaju pravo biti obaviješteni da mogu imenovati odvjetnika po vlastitom izboru, uključujući preko svojeg imenovanog skrbnika ili osobe koja ostvaruje roditeljsku odgovornost u skladu s člankom 3. stavkom 1. Zakona br. 184 od 4. svibnja 1983., kako je izmijenjen, te pravo na pravnu pomoć u bilo kojoj fazi i stupnju postupka u skladu s važećim zakonodavstvom”. U skladu s člankom 76.

stavkom 4.c točkom 1. Zakona o sudskim troškovima „maloljetna djeca ili punoljetna djeca koja su financijski ovisna, a koja su ostala bez jednog roditelja zbog toga što je navedenog roditelja ubio bračni drug, čak i ako su bili zakonski razdvojeni ili razvedeni, ili registrirani partner, čak i ako je registrirano partnerstvo prestalo, ili osoba koja je prethodno ili u to vrijeme bila u efektivnom i stabilnom suživotu sa žrtvom, ispunjavaju uvjete za pravnu pomoć, uključujući na temelju odstupanja od primjenjivog dohodovnog praga. Takva prihvatljivost na temelju odstupanja primjenjuje se na relevantne kaznene postupke i na sve građanske postupke koji proizlaze iz kaznenog djela, uključujući ovršni postupak”.

Za dobivanje pravne pomoći osoba koja ima pravo na pravnu pomoć mora podnijeti zahtjev nadležnom Vijeću Odvjetničke komore (članak 78. Zakona o sudskim troškovima). Zahtjev se može podnijeti u bilo kojem trenutku tijekom postupka, ali prije njegovog zaključenja. Vijeće Odvjetničke komore (COA – *Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) koje je nadležno za predmetno područje (članak 126. Zakona o sudskim troškovima) odlučuje o zahtjevu, ali sud koji odlučuje o predmetu ima posljednju riječ (članak 136. Zakona o sudskim troškovima).

Protiv odluke o odbijanju pravne pomoći u skladu s člankom 99. Zakona o sudskim troškovima može se podnijeti žalba.

Na mjeru opoziva pravne pomoći moguće se žaliti na u skladu s člankom 170. Zakona o sudskim troškovima.

Korisnici pravne pomoći mogu odabrati svojeg odvjetnika među osobama upisanima na *ad hoc* popise i izuzeti su od svih troškova postupka (vidjeti članak 131. Zakona o sudskim troškovima).

Drugim riječima, država će pokriti troškove koje bi inače snosio korisnik pravne pomoći, kao što su odvjetničke naknade, naknade vještacima i drugi troškovi postupka (npr. plaćanje pristojbe za podnošenje zahtjeva u građanskim postupcima, naknade za preslike i potvrde, paušalnih predujmova za dostavu pismena na zahtjev suda).

5. Metode elektroničkog plaćanja

Opći vodič za internetska plaćanja ([vademecum sui pagamenti telematici](#)) objavljen je na portalu za telematske usluge (PST).

Te metode plaćanja putem interneta mogu upotrebljavati i rezidenti država članica EU-a koji nisu rezidenti u Italiji i koji nemaju račun u banci ili poštanskoj ustanovi u Italiji jer im mogu pristupiti i „neregistrirani” vlasnici kreditnih kartica.

6. Obavijest o ranoj upotrebi decentraliziranog IT sustava

Italija trenutačno ne koristi decentralizirani sustav, ali su u tijeku tehničke aktivnosti kako bi se, u razumno kratkom roku i u svakom slučaju do rokova utvrđenih uredbom za svaku skupinu, omogućilo korištenje decentraliziranog sustava za instrumente obuhvaćene uredbom iz Priloga II. točke 10. (Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima) i Priloga I. točke 3. (Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog) i, za potrebe provedbe članka 25., za instrument iz Priloga I. točke 10. (Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti).

7. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u građanskim i trgovačkim stvarima

Italija će procijeniti izvedivost provedbe članka 5. o videokonferenciji u građanskim i trgovačkim stvarima u rokovima utvrđenima u Uredbi, u skladu s prethodno opisanim postupcima, iako je već uspostavila odgovarajuće sustave videokonferencije s obilježjima opisanim u prethodnim stavcima, koji su trenutačno u potpunosti u skladu s nacionalnim pravilima.

8. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u kaznenim stvarima

Italija će procijeniti izvedivost provedbe članka 6. o videokonferenciji u kaznenim stvarima u rokovima

utvrđenima u Uredbi, u skladu s prethodno opisanim postupcima, iako je već uspostavila odgovarajuće sustave videokonferencije s obilježjima opisanim u prethodnim stavcima, koji su trenutačno u potpunosti u skladu s nacionalnim pravilima.

■ Posljednji put ažurirano: 09/04/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.